

ETICKÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard pre povinne voliteľný predmet etická výchova nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací program pre predmet etická výchova má svoje špecifiká. Jedným z nich je rozvíjanie komunikačných a sociálnych spôsobilostí, ktoré sa orientujú na postoje k životným situáciám a ku konkrétnym prejavom prosociálneho správania. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov. V etickej výchove sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja požadované správanie.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku, k životu a k prírode, spolupráca a prosociálnosť zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa etická výchova neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz, ako dospelí, prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Prosociálnosť nereprezentuje celú etiku, ale je jadrom etiky medziľudských vzťahov. Jej hodnotový rozmer spočíva vo vzájomnom ľudskom porozumení a spolužití, pod ktorým rozumieme humánny súcit a ľudskosť ako morálnu kategóriu človeka, súvisiacu s jeho úsilím prežívať harmonický a šťastný život v súlade ním vytvoreným ideálom.

Na rozvíjanie etických postojov majú rozhodujúci vplyv zážitky a skúsenosti. Keď žiak nemá morálnu skúsenosť, ostáva pre určitú oblasť „hluchý a slepý“ a nepomôžu mu túto situáciu napraviť ani informácie, ani reflexia. Potvrďuje sa tu známa skutočnosť, že etické postoje človeka sú formované zážitkami, živou skúsenosťou, príp. nadväzujú na morálne relevantné zážitky účastníkov hodiny. Preto súčasťou jej procesuálnej stránky je etická reflexia, po ktorej nasleduje experimentovanie alebo nácvik v podmienkach triedy s cieľom prenosu do každodenného života. Efektivita a cieľové naplnenie hodín etickej výchovy sú podmienené vzájomnou súčinnosťou jej štyroch zložiek, čo ovplyvňuje aj každý učiteľ svojim správaním a vzťahom k žiakom i k predmetu. Preto je žiaduce, aby všetci učitelia boli oboznámení s cieľmi a metódami etickej výchovy. Kognitívne znalosti sú v etickej výchove iba predpokladom pre hodnotovú reflexiu.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- vysvetlia základné etické postoje a spôsobilosti,
- rozvíjajú a zdokonaľujú si základné etické postoje a spôsobilosti osvojené na základnej škole, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov,
- vysvetlia princípy náboženskej i nenáboženskej etiky, ktoré im umožnia pochopiť a tolerovať správanie a názory spolužiakov a spoluobčanov,
- si osvoja dôležité hodnoty a etické normy súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolani,

- rozvíjajú morálny úsudok a zmysel pre zodpovednosť,
- definujú základné etické pojmy, súvislosti medzi hodnotami a normami,
- si osvoja základné postoje a spôsobilosti súvisiace s uvedenými hodnotami a normami.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> ✓ uplatniť zásady komunikácie v každodenných situáciách, ✓ využívať komunikačné zručnosti pri riešení záťažových situácií, ✓ vyjadriť pozitívne a negatívne city v rôznych situáciách, ✓ prejaviť empatiu voči spolužiakom, ✓ zdôvodniť zásady asertívneho správania, ✓ zhodnotiť prosociálne prejavy v triede. 	verbálna a neverbálna komunikácia v bežných a záťažových situáciách komunikačné zručnosti komunikácia citov empatia asertivita prosociálnosť

Dôstojnosť ľudskej osoby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> ✓ posúdiť svoje silné a slabé stránky, ✓ pozitívne hodnotiť seba a druhých ľudí, ✓ akceptovať ľudí, ktorí majú iné názory a postoje, ✓ rešpektovať práva iných ľudí, ✓ prejaviť empatiu k starým, chorým, handicapovaným ľuďom. 	silné a slabé stránky osobnosti hodnota ľudskej osoby pozitívne hodnotenie druhých v bežných a záťažových situáciách rešpekt a úcta k človeku

Etika sexuálneho života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none"> ✓ vnímať sexualitu ako hodnotu, ✓ posúdiť hodnotu prokreatívneho rozmeru sexuality, ✓ prejaviť pozornosť a empatiu k opačnému pohlaviu, ✓ zhodnotiť význam vernosti a sebaovládania pre manželský život, ✓ vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexuálneho života, ✓ zhodnotiť vplyv médií a kultúry na vnímanie vlastnej sexuality. 	sexualita človeka hodnota ľudského života intimita vzťahov zdržanlivosť a vernosť dôsledky predčasného sexuálneho života promiskuita médiá a pornografia

Dobré vzťahy v rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ prejavíť záujem o členov rodiny,✓ vyjadriť pozitívne hodnotenie, empatiu a tvorivosť v rodinnom prostredí,✓ akceptovať pravidlá vzájomného spolužitia v rodine,✓ zhodnotiť svoje práva a povinnosti v rodine,✓ zdôvodniť význam rodinných vzťahov pre človeka,✓ vyhodnotiť na príkladoch zo života prejavy ne/rovnosti žien a mužov (rovnaké práva, rovnosť šancí, atď.).	rodina rodinné pravidlá, tradície a zvyky očakávania rodičov fungujúca rodina vzťahy v rodine rovnosť, rovnaká dôstojnosť mužov a žien

Filozofické zovšeobecnenie dosiaľ osvojených etických zásad

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ uviesť príklady mravných hodnôt,✓ rozlíšiť mravné a právne normy,✓ vysvetliť význam svedomia,✓ zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena,✓ uviesť príklady pozitívnych vzorov v súčasnom živote,✓ pomenovať vlastné ambície,✓ zhodnotiť potrebu vzdelania a vzdelávania v živote človeka,✓ diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti.	hodnoty a mravné normy právne a mravné normy svedomie česť, pravda, poznanie a kultúra ako etická hodnota prosociálne vzory moje ciele v živote potreba celoživotného vzdelávania

Etika práce, etika a ekonomika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ posúdiť význam práce a pracovitosti pre sebarealizáciu človeka,✓ diskutovať o ekonomických hodnotách,✓ rešpektovať pravidlá „fairplay“,✓ hodnotiť prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti,✓ zhodnotiť význam solidarity,✓ akceptovať pravidlá fairtrade,✓ uviesť klady a zápory globalizácie,✓ analyzovať vybrané globálne problémy.	profesijná etika súťaživosť a spolupráca pravidlá „fair play“ etický kódex zamestnanca ekonomické cnosti princípy sociálnej náuky fair trade globalizácia globálne problémy

Zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ identifikovať znaky zdravého životného štýlu,✓ uznať potrebu ochrany zdravia,✓ zhodnotiť vlastné prejavy starostlivosti ozdravie.	zdravie ako hodnota závislosti dôsledky nesprávnej výživy a nevhodnej životosprávy

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO

CIRKEV BRATSKÁ

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Názov predmetu naznačuje záujem o dialóg hodnôt a náboženstva, o rozhovor kresťanov s nekresťanmi. Hodiny náboženstva chcú byť v pravom zmysle slova ekumenické. Všetci žijeme v tom istom dome, za ktorý spolu nesieme zodpovednosť. Tento predmet chce byť zároveň aj kontaktným predmetom a chce podporiť proces tvorby triednej komunity. Konceptiu a obsah predmetu vnímame ako pyramídu s tromi poschodiami: základ tvoria vzťahy, na ne nadväzujú hodnoty a napokon koncepty.

Cieľové zameranie predmetu je založené na klasickom chápaní vzdelania, lat. „educatio“ podobne ako v nemčine „Er-ziehung“, znamená „vyvádzanie“ všetkých z „jaskyne“ bytia, ktoré stratilo zmysel, lebo stratilo spojitosť s univerzom. Predmetom nášho záujmu je „integrácia všedného dňa do celkového zmyslu“.

Predmet má poskytnúť bezpečný priestor pre vyrovnávanie rozdielov medzi žiakmi. Cieľom je, aby sa žiaci zo sekulárneho prostredia necítili hneď od začiatku vylúčení, resp. aby nemali pocit, že v tomto predmete nemôžu dosiahnuť dobrý výsledok. V úvode štúdia má predmet výrazne výchovný charakter, stanovené ciele sú prevažne afektívne. Dôraz je kladený na každodennú etiku a predmet je poňatý ako „kontaktný“. Potom privádza žiakov na teoretickú úroveň, keď získané etické postoje postuluje v základných etických hodnotách. Zároveň tieto hodnoty zakotvuje v kresťanskom biblickom učení kresťanskej viery. Vo vyšších ročníkoch získava predmet viac náukový charakter. Popri stále prítomných afektívnych cieľoch čoraz významnejšiu úlohu zohrávajú kognitívne ciele, vrátane rozširovania poznatkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- sa stávajú osobnostne zrelými, s rozvinutými sociálnymi a komunikačnými zručnosťami,
- vnímajú samých seba ako súčasť vyššieho celku, na základe čoho sa v daných situáciách budú rozhodovať eticky a zodpovedne,
- majú základný prehľad o hodnotách a myšlienkových konceptoch kresťanstva,
- rešpektujú odlišné pohľady na svet,
- si osvoja základný prehľad o učení iných svetových náboženstiev a svetonázorov.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Budovanie triednej komunity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none">✓ poznávať seba samého,✓ rozvíjať zdravú sebadôveru,✓ poznávať iných okolo seba,✓ získavať sociálno-psychologický pohľad na verbálnu a neverbálnu komunikáciu,✓ spoznávať rôzne typy konfliktov,✓ získať schopnosť riešiť adekvátne spory so seberovnými a nadriadenými,✓ rozvíjať toleranciu v interpersonálnych vzťahoch v rodine a v škole,✓ porovnať rôzne typy agresorov a mobberov,✓ akceptovať druhého človeka aj s odlišnými postojmi a názormi.	<p>komunita osoba a individualita osobná a skupinová identita hrdinovia a vzory rodina, roly v rodine, rodina a spoločenské zmeny osobnosť a rodinné pozadie temperament generačný konflikt verbálna a neverbálna komunikácia reč tela riešenie konfliktov priateľstvo a láska zamilovanosť, partnerstvo, sexualita telo, duša, duch, rozum, city, vôľa zákon, zodpovednosť obranný mechanizmus Boh Stvoriteľ (neba)</p>

Identita a typológia osobnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none">✓ učiť sa sebareflexii, sebapoznaniu, sebaúcte, sebadôvere,✓ prevziať zodpovednosť za svoje konanie a osobný život,✓ získať osobnú integritu,✓ pestovať kvalitné medziľudské vzťahy,✓ rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu,✓ popísať špecifiká dvoch základných teórií o vzniku sveta.	<p>typológia perfekcionizmus strach moc imidž melanchólia lenivosť</p>

Základy morálnej filozofie a sociálnej etiky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať texty s porozumením, ✓ kompetentne odpovedať na otázky, ktoré súvisia s prebraným textom, ✓ štruktúrovať svoju argumentáciu v diskusii, ✓ prepájať preberané hodnoty a chybné postoje s každodennou realitou, ✓ integrovať niektoré z prebraných hodnôt do praktickej pomoci v projekte dobročinnosti. 	<p>hriech cnosť etika a morálka morálny relativizmus morálny realizmus blahoslavenstvo Biblia (kázeň na hore) katalóg siedmich smrteľných hriechov (pýcha, závišť, hnev, lenivosť, lakomstvo, obžerstvo, žiadostivosť) verzus blahoslavenstvo chudoby ducha, blahoslavení žalostiaci, blahoslavení krotkí, blahoslavení hladní a smädní po spravodlivosti, blahoslavení milosrdní, blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť a blahoslavení čistého srdca</p>

Úvod do filozofie a náboženských svetonázorov (podľa Os Guinness: Journey)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť predložené texty a témy, ✓ identifikovať podstatné rozdiely medzi hlavnými svetonázormi, ✓ kriticky hodnotiť rozdiely v svetonázoroch, ✓ vysvetliť základnú otázku: „Prečo je preferovaný jeden svetonázor v určitej kultúre nad druhým“, ✓ argumentovať, oponovať a kriticky nazerať v skupinovej diskusii. 	<p>svetonázor filozofia života sekulárny humanizmus veda a náboženstvo budhizmus transcendencia morálny relativizmus objektivita a subjektivita ilúzia a realita kritická reflexia človek zlo utrpenie vôľa k moci ľudská prirodzenosť nirvána racionalita</p>

Úvod do náboženstva, kresťanstva a spirituality

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť zadané texty a súvisiace otázky,✓ vysvetliť základné argumenty pre a proti existencii Boha,✓ diskutovať o konfliktoch a otázkach súvisiacich s náboženstvom v modernom svete,✓ kriticky diskutovať o základných kresťanských učeniach,✓ argumentačne obhájiť svoje názory,✓ reagovať na kritiku v skupinových diskusiách.	<p>náboženstvo Boh smrť islam moslim kresťanstvo, kresťan učenie multikulturalizmus medzináboženský dialóg rozum viera presvedčenie veda dejiny hľadanie zmysel interpretácia spiritualita meditácia kláštor obrátenie komunitarizmus individualizmus skúsenosť evolúcia pokrytectvo</p>

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO

EVANJELICKÁ CIRKEV A. V.

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu predstavuje predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov a v chronologickom usporiadaní. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predmetu má svoje špecifiká. Cieľom náboženskej výchovy nie sú iba vedomosti. Vo výkonovom štandarde sú použité činnostné slovesá od nižších myšlienkových úrovní (vymenujú, uvedú a pod.) k vyšším úrovniam (aplikujú, analyzujú, hodnotia, tvoria a pod.). Primárne náboženská výchova vedie žiakov k spoznávaniu zásad dobrých medziľudských vzťahov, k rozvíjaniu a reflexii v otázkach Boha, k oboznamovaniu sa s posolstvom, na ktorom sa zakladá viera a motivácia k osobnému náboženskému životu v cirkvi a zodpovednému konaniu v spoločnosti.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet slúži ako priestor pre formovanie morálneho a kresťanského človeka. Poslaním predmetu je pozvať žiakov na cestu hľadania zmyslu vlastnej existencie v pochopení, že sú súčasťou veľkého plánu v rukách Boha – Stvoriteľa, s hodnotou, ktorá je vyjadrená v obeti Ježiša Krista – Vykupiteľa a s určením pre život pod vedením Ducha Svätého – Posvätiťeľa. Predmet má vychovávať osobnosť, ktorá si je vedomá vlastnej hodnoty, vie sa prijať, vie zadefinovať svoje silné a slabé stránky, dokáže žiť ako jednotlivec, v spoločenstve a spoločnosti a svoju životnú cestu si volí s orientáciou na kresťanské hodnoty vychádzajúce z Biblie. Vedie ku etickým a prosociálnym postojom a pomáha nadobudnúť sociálne zručnosti ako sú komunikácia, empatia, kritika, atď. Na strednej škole dáva výučba náboženskej výchovy evanjelickej dôraz na porozumenie, kritické reflektovanie, aplikáciu a vedomie vlastnej identity. Získavanie vedomostí má pomôcť žiakovi ku pochopeniu reality a dosiahnutiu zrelosti. Ukazuje zodpovednosť za vlastný kresťanský život a budovanie evanjelickej cirkvi. Predstavuje cirkev ako domov, rodinu bratov a sestier vo viere, ktorý poskytuje to, čo kresťan potrebuje pre svoj duchovný rast, najmä Slovo Božie a sviatosti.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- vytvoria priestor otvorenej a zrozumiteľnej komunikácie, kde môže prísť ku stretnutiu žiaka s Bohom a prehľbovaniu viery mladého človeka,
- akceptujú vlastnú hodnotu a zmysel svojej existencie,
- prijímajú vlastnú zodpovednosť za svoj život, rozhodovanie a konanie,
- rozoznajú Bibliu ako Božiu moc potrebnú pre objavenie zmysluplného života s pravými hodnotami a s cieľom vo večnosti,
- osvoja si orientovanie v Biblii a jej používanie ako prostriedku stretávania sa s Bohom v každodennom živote,
- vysvetlia a pochopia východiská kresťanskej etiky, sú schopní porovnať ju s etikou iných náboženstiev, kultúr, či s nenáboženskou etikou,
- rozoznajú v spleti širokej ponuky životných smerovaní nebezpečenstvá, ktoré určité životné štýly so sebou prinášajú, upozornia na nebezpečenstvá, ktoré v dnešnej spoločnosti sú a vysvetlia ako sa im dá predísť – prevencia závislostí, ochrana pred sektami a kultmi,

- predstavia evanjelickú cirkev ako duchovný domov poskytujúci všetko, čo kresťan potrebuje pre svoj život viery a ďalší duchovný rast,
- vysvetlia potrebu pravidelného života v spoločenstve kresťanov, potrebu Božieho Slova a sviatostí,
- vysvetlia základné dogmatické princípy evanjelickej a. v. cirkvi tak, aby ich boli schopní zadefinovať a aplikovať ich v praktickom živote,
- vysvetlia pojmy „zákon a evanjelium“ takým spôsobom, aby pochopili svoju situáciu a potrebu Božej milosti,
- poukážu na problémy, ktoré prináša rozhodnutie pre život viery v dnešnej spoločnosti a diskutujú o nich,
- zhodnotia dôležitosť zachovania niektorých tradičných hodnôt ľudskej spoločnosti ako sú manželstvo, rodina, rodičovstvo.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Etika – Dekalóg

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže ✓ interpretovať príbeh prijatia Dekalógu, ✓ vymenovať 10 Božích prikázaní, ✓ uviesť príklady aktuálnosti Dekalógu, ✓ reprodukovať príbeh stvorenia, ✓ vyjadriť postoj k teóriám o vzniku života, ✓ zhodnotiť stvorenie ako Boží plán pre svet.	Dekalóg Božie prikázania teórie stvorenia

Povinnosti voči Bohu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže ✓ vymenovať Božie vlastnosti, ✓ oceniť Božiu lásku k človeku, ✓ vyjadriť veľkosť obete Ježiša Krista, ✓ vysvetliť pojmy Boží zákon a „svedomie sveta“ a ich súvis s morálkou a právom, ✓ aplikovať Boží zákon pri rozhodnutiach v živote, ✓ objasniť pojem posvätenie, ✓ uviesť príklady služby Pánu Bohu, ✓ porovnať pojmy Agapé a Eros, ✓ určiť poradie ich dôležitosti v živote kresťana, ✓ vysvetliť 1. BP podľa Malého katechizmu, ✓ charakterizovať pojmy modlárstvo, závislosť, sekta, okultizmus, ezoterika, ✓ uviesť príklad izraelského modlárstva,	kresťanský Boh Ježiš Kristus synovstvo Božie svedomie Boží hlas poslušnosť, neposlušnosť Božie vyvolenie služba posvätenie vyslanie Eros, Agapé Božia láska Malý katechizmus modlárstvo závislosti sekty okultizmus ezoterika Božie dieťa

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť nebezpečenstvá okultizmu, ✓ vysvetliť 2. BP podľa Malého katechizmu, ✓ vymenovať situácie zneužívania Božieho mena ✓ vysvetliť 3. BP podľa Malého katechizmu ✓ zdôvodniť potrebu odpočinku a dôležitosť navštevovať spoločenstvo veriacich, ✓ vymenovať poriadok služieb Božích. 	<p>zneužívanie Božieho mena spoločenstvo kresťanov sviatočný deň deň odpočinku Pánov deň poriadok služieb Božích</p>
---	--

Povinnosti voči blíznym

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať pravidlá spolužitia v spoločenstve, ✓ vysvetliť pojmy pacifizmus, rasizmus, nacionalizmus, tolerancia, xenofóbia, ✓ zhodnotiť vzťah medzi slobodou a zodpovednosťou za svoje činy, ✓ vysvetliť 4. BP podľa Malého katechizmu, ✓ obhájiť potrebu zachovania určitých tradičných hodnôt v spoločnosti, ✓ zdôvodniť potrebu autorít a inštitúcií, ✓ vysvetliť 5. BP podľa Malého katechizmu, ✓ konkretizovať aplikovanie 5. BP vo všetkých formách, ✓ obhájiť ochranu ľudského života v súvislosti so závislosťami, interrupciou, trestom smrti, ✓ poukázať na význam lásky a pomoci tým, ktorí to potrebujú, ✓ vysvetliť 6. A 10. BP podľa Malého katechizmu, ✓ formulovať kultivované postoj k problematike sexuality, ✓ objasniť riziká predmanželského sexu, ✓ doložiť správne sexuálne správanie biblickými veršami, ✓ obhájiť potrebu žiť vo vzťahu, ktorého základom je Boh, ✓ vysvetliť pojmy rodičovstvo, adopcia, rozvod, nevera, promiskuita, prostitúcia, homosexualita, ✓ vysvetliť 7. a 9. BP podľa Malého katechizmu, ✓ charakterizovať pojem vlastníctvo a jeho formy, ✓ uviesť najbežnejšie podoby krádeže, ✓ zhodnotiť protiklady dnešnej doby: sebeckosť a mamónárstvo, humanita, charita, misia, ✓ vysvetliť 8. BP podľa Malého katechizmu, ✓ objasniť pojmy pravda, lož, ohováranie, omyl, zavádzanie, ✓ uviesť biblické príklady ľži, 	<p>samota spoločenstvo tolerancia pacifizmus, rasizmus, nacionalizmus, xenofóbia zlé prostredie hodnoty rodinného spolužitia hodnoty vzťahov hodnota ľudského života Tvorca života životný štýl starostlivosť o druhých počatie – smrť vojna obeť „lásky“ manželstvo, rodičovstvo, deti, adopcia, rozvod nevera, promiskuita, prostitúcia, homosexualita bezpečný sex sexuálna orientácia krádež sebeckosť vlastníctvo charita, misia, humanita, ľudskosť pravda, lož, omyl, zavádzanie „svätá lož“ hriech lekárska etika</p>

✓ diskutovať o problematike „svätej lži“.	
---	--

Religionistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže ✓ charakterizovať pojmy religionistika a náboženstvo, ✓ uviesť príklady prejavov a kritériá delenia náboženstiev.	religionistika náboženstvo – náboženstvá konfesia teológia kult

Náboženstvá sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže ✓ pomenovať znaky a prejavy prvotných náboženstiev, ✓ vymenovať základné polyteistické náboženstvá, ✓ charakterizovať učenie a prax polyteistických náboženstiev, ✓ objasniť problematiku učenia a praxe vybraných východných náboženstiev Indie, ✓ opísať prejavy čínskych náboženstiev, ✓ načrtnúť rozdiel medzi čínskymi a indickými náboženstvami, ✓ vysvetliť pojem monoteizmus, ✓ charakterizovať učenie a prejavy monoteistických náboženstiev, ✓ objasniť súvis monoteistických náboženstiev s kresťanstvom.	fetišizmus animizmus totemizmus démonizmus polyteistické náboženstvá hinduizmus budhizmus džinizmus konfucionizmus taoizmus monoteistické náboženstvá judaizmus islam šaman amulet fetiš

Kresťanské cirkvi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže ✓ objasniť učenie a prax RKC a porovnať ich s ECAV, ✓ popísať učenie a prax Pravoslávnej cirkvi, ✓ formulovať základy učenia a praxe reformovanej cirkvi, ✓ porovnať učenie a prax s ECAV, ✓ vysvetliť dôvody vzniku evanjelikálnych cirkví, ✓ charakterizovať typické dôrazy evanjelikálnych cirkví, ✓ porovnať spoločné a rozdielne body evanjelikálnych cirkví a ECAV, ✓ objasniť príčiny vzniku, základy učenia a praxe letničných cirkví	rímskokatolícka cirkev pravoslávna cirkev reformovaná cirkev evanjelikálne cirkvi metodisti baptisti cirkev bratská adventisti siedmeho dňa letničné cirkvi apoštolská cirkev charizmatické hnutia hnutie viery Slovo života

<ul style="list-style-type: none"> ✓ načrtnúť príčiny vzniku, základy učenia a typické dôrazy charizmatických hnutí vo vzťahu k letničným, ✓ pomenovať problematické body ich učenia a praxe. 	kresťanské spoločenstvá
---	-------------------------

Nové náboženské hnutia a sekty

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať základné znaky siekt a mechanizmus ich pôsobenia, ✓ poukázať na nebezpečenstvo siekt a ich vplyv, ✓ objasniť vznik, základy učenia a prax siekt, ✓ navrhnúť spôsob obrany voči sektám, ✓ načrtnúť základné znaky New Age, jeho dôrazy a prax, ✓ uviesť dôvody vzniku takýchto siekt a spoločenstiev, ✓ charakterizovať učenie a prax jednotlivých siekt. 	sekta znaky sekty manipulácia elitárstvo dogmy svedkovia Jehovovi mormoni moonisti Hare Krišna Sri Chinmoy New Age scientológia UFO kulty raeliáni Nebeská brána vesmírni ľudia meditácia

Svetonázory

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ definovať pojem „svetonázor“, ✓ zdôvodniť, prečo si každý človek buduje svoj svetonázor, ✓ vyjadriť základné znaky teizmu a deizmu, ✓ objasniť ich dôrazy, spoločné črty, rozdiely a ich význam v praxi, ✓ pomenovať základné znaky monizmu a nihilizmu, ✓ vysvetliť ich vzájomnú nadväznosť, dôrazy a význam v praxi, ✓ objasniť základné znaky postmodernizmu, jeho dôrazy a význam v praxi. 	svetonázor mytológia teizmus deizmus monizmus – panteizmus ateizmus nihilizmus existencializmus postmodernizmus

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO

KATOLÍCKA CIRKEV

ÚVOD

Vzdelávací štandard predstavuje predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov a v chronologickom usporiadaní. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predmetu má svoje špecifiká. Požadované vedomosti v náboženskej výchove slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Úlohou predmetu je podporovať hodnotovú orientáciu žiakov tak, aby bola prínosom pre ich osobnostný a sociálny rozvoj. Predmet ponúka prístup k biblickému posolstvu a kresťanskej tradícii a tým rozvíja a podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania.

Náboženská výchova nevyžaduje prijatie viery, ale garantuje autenticitu výučby náboženstva, ktoré sa odovzdáva ako katolícke. Z toho vyplýva, že ciele a obsah tohto predmetu sú určené katolíckou cirkvou.

Náboženská výchova má predovšetkým formatívny charakter a napomáha rozvoju kľúčových kompetencií (kompetencie k učeniu sa, kompetencie k riešeniu problémov, komunikačné kompetencie, sociálne a interpersonálne kompetencie, existenciálne kompetencie) žiakov. Výchovný proces je prispôsobený kognitívnemu a psycho-sociálnemu vývinu adolescentov a využíva aktívne metódy výučby.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- si osvoja postoj hľadania zmyslu a transcendentnosti človeka,
- rozvíjajú svoju religiozitu na základe poznania viery Cirkvi,
- pristupujú tvorivo a zodpovedne k riešeniu aktuálnych etických problémov na základe učenia Cirkvi,
- vedia obhájiť trvácú hodnotu biblického posolstva v ľudskej kultúre,
- nadobudnú identitu otvorenú na "inakosť", schopnú viesť dialóg,
- poznajú historické súvislosti európskeho kresťanstva,
- zaujmú vlastné stanovisko k inými konfesiám, náboženstvám a svetonázorom,
- zhodnotia potrebu náboženstva pre svoj život,
- dozrievajú v hodnotách, ktoré sú v súlade s evanjeliom a smerujú k všeobecnému dobru.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Hľadanie cesty

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ oceniť dôležitosť správnej komunikácie pre medziludské vzťahy a jej foriem,✓ charakterizovať trojrozmernosť človeka,✓ posúdiť význam hľadania zmyslu života človekom v kontexte kresťanského učenia,✓ zdôvodniť potrebu náboženstva,✓ rozlíšiť prirodzené náboženstvo a zjavené náboženstvo,✓ vyjadriť postoj katolíckej cirkvi k svetovým náboženstvám.	zmysel života trojrozmernosť človeka: telo, duša, duch komunikácia a jej formy náboženstvo svetové náboženstvá a medzináboženský dialóg

Boh v ľudskom svete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ definovať Sväté písmo a pojem Božieho zjavenia,✓ opísať dejiny Izraela ako dejiny spásy,✓ poukázať na vieru ako na odpoveď Bohu,✓ uviesť iné príklady ľudskej skúsenosti zdieľania Boha s človekom,✓ opísať odovzdanie Dekalógu Mojžišovi,✓ zdôvodniť potrebu formovania svedomia a jeho vplyv na morálne rozhodnutia.	Zjavenie a Sväté písmo Zjavenie Boha v biblických dejinách viera Dekalóg formovanie svedomia

Byť človekom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ obhájiť dôstojnosť ľudskej osoby,✓ opísať obdobie, krajinu späť so životom Ježiša Krista,✓ obhájiť historickosť a Božstvo Ježiša Krista,✓ vyjadriť stručne tajomstvo osoby Ježiša Krista podľa učenia Cirkvi,✓ vysvetliť dôležitosť zmŕtvychvstania pre kresťanstvo,✓ charakterizovať úlohu a postavenie Ježišovej Matky.	ľudská osoba pôvod dôstojnosti človeka v jeho stvorení historickosť Ježiša Krista ponímanie Ježiša Krista v evanjeliách Ježišovo Božstvo Panna Mária Ježišova Matka

Na ceste k osobnosti - šance a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady zrelej osobnosti, ✓ zdôvodniť negatívne vplyvy na dozrievanie osobnosti ako napr. drogy, gemblérstvo..., ✓ charakterizovať obsah 8. Božieho prikázania, vplyv médií, reklám na život človeka, ✓ vysvetliť pojem hriech, ✓ rozlíšiť ľahký a ťažký hriech, ✓ opísať časti sviatosti zmierenia, ✓ zdôvodniť zmysel osobného prijímania tejto sviatosti. 	<p>osobnosť vývoj osobnosti závislosti médiá – 8. Božie prikázanie hriech sviatosť zmierenia čnosť</p>
--	--

Boh a človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť súvis medzi zmyslom života a hodnotou vzťahov, ✓ opísať chápanie kresťanskej náuky o Najsvätejšej Trojici, ✓ poukázať na Cirkev ako na spoločenstvo vzťahov s Bohom i s ľuďmi, ✓ charakterizovať krst, birmovanie, eucharistiu. 	<p>vzťahy Najsvätejšia Trojica Cirkev sviatosti – uvedenie do kresťanského života</p>

Človek v spoločenstve

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať význam stvorenia človeka ako muža a ženy, ✓ definovať sexualitu ako bohatstvo každého človeka, ✓ vymenovať najbežnejšie príklady neusporiadaných spôsobov sexuálneho správania človeka a jeho vplyv na osobu i rodinu, ✓ diskutovať o hodnotách, ktoré chráni 6. a 9. Božie prikázanie, ✓ vysvetliť poslanie jednotlivých povolání a ich prínos pre seba, cirkev a spoločnosť, ✓ zdôvodniť kresťanské slávenie nedele a sviatkov (3. Božie prikázanie). 	<p>Boží obraz človeka ako muža a ženy sexualita ako dar a úloha v živote človeka priateľstvo, zamilovanosť, láska povolanie – manželstvo, kňazstvo a zasvätený život zmysel slávenia kresťanskej nedele</p>

Moje hodnoty

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ vymenovať rôzne druhy hodnôt,✓ oceniť lásku ako najvyššiu hodnotu,✓ porovnať na konkrétnych príkladoch rôzne životné štýly.	hodnoty hierarchia hodnôt životný štýl

Hodnoty života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ opísať historické pozadie vzniku správy o stvorení sveta a človeka v Svätom Písme,✓ vyjadriť vzťah medzi vedou a vierou,✓ prepojiť ekologické myslenie s biblickou správou o stvorení sveta a človeka,✓ oceniť význam sviatosti manželstva pre vznik rodiny,✓ zdôvodniť úlohu štátu a cirkvi pri ochrane rodiny a jej morálnych hodnôt,✓ vymenovať najväčšie ohrozenia rodiny v súčasnosti.	stvorenie sveta veda a viera hodnota života – ochrana života (5. Božie prikázanie) rodina (4. Božie prikázanie) životné prostredie

Šírenie kresťanských hodnôt v Európe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ definovať Cirkev a jej základné znaky,✓ vysvetliť základnú organizačnú štruktúru Cirkvi,✓ zdôvodniť odvolávanie sa na kresťanské korene Európy,✓ diskutovať o pozitívnych a negatívnych javoch v súčasnej Európe,✓ charakterizovať iné kresťanské Cirkvi,✓ interpretovať pojem ekumenizmus a jeho prejavy v dnešnom svete.	Cirkev a jej znaky autorita a hierarchia v Cirkvi kresťanské korene Európy kríza hodnôt súčasnej Európy iné kresťanské cirkvi ekumenizmus

Kresťanské hodnoty v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ zdôvodniť pozitívny vzťah človeka k spoločnosti,✓ vymenovať princípy sociálnej náuky Cirkvi,✓ opísať úlohu Cirkvi v štáte a v politike,✓ diskutovať o potrebe účasti na voľbách,✓ sformulovať pozitívny význam 7. Božieho prikázania pre spoločnosť,✓ uviesť príklady na previnenia proti tomuto prikázaniu.	človek a jeho vzťah k spoločnosti sociálna náuka Cirkvi vzťah Cirkvi a štát siedme Božie prikázanie

Pramene plnohodnotného života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ zvažovať význam prvenstva Boha v osobnom živote (1. Božie prikázanie),✓ zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život,✓ vysvetliť význam sviatostného života pre svoj duchovný život,✓ opísať moderné spôsoby modloslužby,✓ vymenovať základné negatívne vplyvy sekty na človeka a spoločnosť.	prvenstvo Boha v ľudskom živote modlitba svätá omša – vrchol a prameň života s Bohom sviatosti, ich vplyv na život modloslužba sekty

Plnosť života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ uviesť príklady zo Svätého Písma o pozitívnom znášaní utrpenia,✓ obhájiť hodnotu ľudského života až do prirodzenej smrti,✓ diskutovať o posledných veciach človeka,✓ porovnať tri základné stavy po smrti – nebo, peklo, očistec,✓ popísať rozdiel medzi vierou v reinkarnáciu a vzkriesením,✓ odporučiť prijímanie sviatosti pomazania chorých.	význam utrpenia sviatosť pomazania chorých eschatológia – smrť, osobný súd, nebo, peklo očistec, posledný súd, vzkriesenie reinkarnácia

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO

PRAVOSLÁVNA CIRKEV

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu predstavuje predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov a v chronologickom usporiadaní. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predmetu má svoje špecifiká. Aj keď sú vo výkonovom štandarde použité činnostné slovesá od nižších myšlienkových úrovní (vymenujú, definujú, určia a pod.) k vyšším úrovniam (aplikujú, analyzujú, hodnotia, tvoria a pod.), cieľom náboženskej výchovy nie sú iba vedomosti. Primárne náboženská výchova vedie žiakov k spoznávaniu zásad dobrých medziľudských vzťahov, k rozvíjaniu a reflexii v otázkach Boha, k oboznamovaniu sa s posolstvom, na ktorom sa zakladá viera a motivácia k osobnému náboženskému životu v Cirkvi a zodpovednému konaniu v spoločnosti.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou úlohou predmetu je poskytnúť žiakom poznanie Božej pravdy o človeku, svete a samotnom Bohu, ktorá je obsiahnutá hlavne v Svätom Písme a ďalej rozvíjaná vo Vyznaní viery Cirkvi a dejinách Božieho ľudu. Poznanie Božej pravdy má za úlohu pomôcť žiakom žiť z viery a podľa nej pretvárať svoj život. Ďalej náboženská výchova rozvíja vedomie viery, ponúka spásu ako životnú príležitosť, otvára žiakov pre transcendentno, podnecuje k hlbšiemu duchovnému životu, ktorý je impulzom k angažovanosti, a sprostredkováva základné ľudské hodnoty.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- si uvedomia, že poznanie Svätého Písma im pomáha pochopiť Boží úmysel so svetom a človekom,
- sa naučia Vyznanie viery Cirkvi,
- vysvetlia štruktúru Cirkvi z dejinného vývoja,
- aktívne a uvedomelo sa zapájajú do bohoslužobného života,
- zaujmú vlastné stanovisko k inými konfesiam, náboženstvám a svetonázorom,
- preskúmajú životné problémy pod zorným uhlom viery.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Isus Christos – náš Spasiteľ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ popísať dejiny Izraela od staroveku po súčasnosť,✓ vysvetliť ako a kedy sa Boh zjavuje v dejinách,✓ uviesť príklady na stav ľudstva pred narodením Spasiteľa,✓ objasniť, prečo prichádza Spasiteľ zachrániť ľudstvo,✓ precítiť modlitbu ako osobné stretnutie s Bohom.	Izrael a jeho dejiny vyvolený národ Starý zákon Zmluva Boh, Spasiteľ modlitba

Boh prichádza k človeku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť, prečo Bohorodička je vzorom poslušnosti a pokory,✓ popísať ako prebiehalo Zvestovanie radostí o počatí,✓ objasniť úlohu Jana Krstiteľa ako zvestovateľa radostnej zvesti,✓ vysvetliť význam sviatku Bohozjavenia,✓ objasniť význam slova pokušenie a jeho súčasné podoby,✓ popísať povolanie a úlohu Christových učeníkov,✓ objasniť, prečo Boh poslal svojho Syna ľudstvu.	Bohorodička Nepoškvrnenosť Zvestovanie Ján Krstiteľ Božia láska učeníci Evanjelium podľa Matúša Krst Svätá Trojica

Nasledovať Isusa Christa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť symboliku svetla v tajomstve krstu,✓ objasniť symboliku chleba a vína v tajomstve Eucharistie,✓ porozprávať o Podobenstve o stratenej ovci a márnoträtom synovi,✓ zdôvodniť Božiu lásku a prozreteľnosť,✓ vysvetliť slová Isusa Christa: Ja som cesta, pravda a život,✓ objasniť význam slov: Ja som vzkriesenie a život,✓ vyjadriť základné zásady pre život v Božom kráľovstve,✓ objasniť, ako si máme ctiť chorých a starších ľudí.	Eucharistia Evanjelium podľa Jána Podobenstvá manželstvo kňazstvo mníšstvo vzkriesenie Lazára úcta k ľuďom pravidelná modlitba

Naša viera

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozširovať Isusovo posolstvo, ✓ vysvetliť, prečo sv. Evanjelium je knižnica v jednej knihe, ✓ naučiť sa naspamäť a porozumieť Symbolu viery, ✓ objasniť prvú časť Symbolu viery, pochopiť, kto je Boh Otec, ✓ vysvetliť strednú časť Symbolu viery, upevniť si vedomosti o Božom Synovi, ✓ vyjadriť, že Svätý Duch vytvára spoločenstvo Cirkvi, ✓ vysvetliť denný, týždenný a ročný bohoslužobný cyklus, ✓ popísať pohyblivé a nepohyblivé sviatky. 	<p>Nový Zákon Sväté Evanjeliá Evanjelisti Symbol viery Svätá Trojica Cirkevné sviatky Chrámový sviatok Bohoslužby Modlitba „Otče náš...“</p>

Vznik Christovho spoločenstva

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, prečo Svätý Duch vytvára cirkevné spoločenstvo, ✓ zdôvodniť Cirkev ako Telo Christovo, ✓ uviesť základné informácie o ekumenickom hnutí ✓ objasniť starostlivosť Cirkvi o svojich veriacich, ✓ popísať cirkevnú organizáciu a štruktúru, ✓ vysvetliť, aká je misijná úloha Cirkvi, ✓ zdôvodniť, prečo je Cirkev súčasťou sveta. 	<p>Cirkev ekumenizmus tolerancia angažovanosť veriacich filantropia Eucharistické zhromaždenie sv. apoštol Pavol sv. Cyril a Metod misia</p>

Základ viery Cirkvi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uvedomiť si, že každý dostáva dary Svätého Ducha, ✓ pochopiť, že vrcholom všetkých chariziem je láska, ✓ vysvetliť Pavlove misijné cesty, ✓ zdôvodniť veľkú duchovnú a morálnu hodnotu pastierskych listov, ✓ objasniť, ako apoštol Peter povzbudzoval kresťanov v láske k Bohu, ✓ zdôvodniť, že kto uverí v Christa, bude spasený, ✓ vysvetliť, že človek je pominuteľný na rozdiel od Boha, ✓ uvedomiť si, že príde čas Božieho súdu. 	<p>Pavlove listy Solúnčanom Pavlove listy Korintňanom Druhá Pavlova misijná cesta Listy z väzenia Pastierske listy Petrove listy Jánove spisy a listy Jakubov a Júdov list Boží súd</p>

Pravoslávna cirkev vo svete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť šírenie kresťanstva a prenasledovanie prvých kresťanov,✓ popísať Cirkev v Svätej zemi, Afrike a južnej Európe✓ zistiť informácie o pravoslávnej cirkvi v Srbsku, Bulharsku a Rumunsku,✓ charakterizovať pravoslávnu cirkev v Rusku a východnej Európe,✓ získať informácie o ostatných pravoslávnych cirkvách vo svete.	Rímska ríša kresťanstvo Svätá zem Jeruzalem pútnické miesta svätci Jedna, svätá, všeobecná a apoštolská Cirkev

Pravoslávna cirkev v českých krajinách a na Slovensku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ objasniť prenikanie kresťanstva na Veľkú Moravu,✓ vysvetliť autokefalitu Cirkvi a úunionistické hnutie,✓ popísať obnovu pravoslavia na našom území,✓ porozprávať o významných svätcoch a osobnostiach našej Cirkvi,✓ vysvetliť kánonickú jednotu a organizačnú štruktúru našej Cirkvi,✓ objasniť jednotu duchovných a veriacich v Cirkvi.	sv. Rastislav sv. Cyril a Metod sv. Gorazd autokefalita únia svätci a cirkevné osobnosti jednota Cirkvi

Morálne a duchovné hodnoty človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ objasniť súčasný životný štýl mladého človeka,✓ porozprávať o negatívnom vplyve masmédií, internetu a reklám na mladého človeka,✓ objasniť lásku dvoch ľudí a sexualitu,✓ vysvetliť zmyslupnosť kresťanského života,✓ vysvetliť nebezpečenstvo siekt a kultov,✓ objasniť ostatné pozitívne a negatívne javy súčasnej spoločnosti.	životný štýl morálne a duchovné hodnoty láska a sexualita hodnota života Boží dar pozitívne a negatívne javy konzumná spoločnosť sekty a kultury spása človeka

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO

REFORMOVANÁ KRESŤANSKÁ CIRKEV

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné učebné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predmetu má svoje špecifiká. Náboženská výchova vedie žiakov k spoznávaní zásad dobrých medziľudských vzťahov, k spoznávaniu, prežívaniu, rozvíjaniu a reflexii v osobnom vzťahu Trojjediného Boha ako Ho spoznáваме zo stvorenia, zo svetových dejín, ale predovšetkým zo Svätého Písma ako písaného Slova a v ňom sa zjaveného Slova Pána Ježiša Krista. Ďalej vedie žiakov k oboznamovaniu sa s poslanstvom Evanjelia i Zákona, na ktorom sa zakladá viera a motivácii k osobnému náboženskému životu v Reformovanej kresťanskej cirkvi a zodpovednému konaniu v spoločnosti. Tiež vedie žiakov žiť kresťanský život v duchu ekumenizmu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet formuje náboženské myslenie a svedomie človeka, pomáha pri definovaní náboženského vyznania a osobnej viery, ako osobného prejavu náboženského myslenia, ktorá je integrálnou súčasťou identity človeka. Predmet ponúka prístup k biblickému poslanstvu, k učeniu reformovaných kresťanských cirkví, k ich tradíciám, a zároveň otvára pre žiakov možnosť života v cirkevnom spoločenstve.

Vyučovací predmet zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- samostatne formulujú otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania,
- hľadajú a nachádzajú svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu,
- si formujú svedomie,
- spoznávajú identitu človeka, a tým vytvárajú vlastnú identitu,
- si uvedomujú dôležitý význam vlastného rozhodnutia pre svetonázorový postoj,
- prehľbujú medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie,

- rozvíjajú kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v cirkvi.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Človek

Prehistória

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť význam viery v živote človeka, ✓ vysvetliť úlohu a význam človeka, ✓ vysvetliť v kontexte Svätého Písma zmysel života človeka, ✓ nakresliť sieť svojich vzťahov. 	<p>pôvod života na zemi Boží obraz na človeku slobodné rozhodovanie človeka vzťahy človeka: Boh, príroda, človek zmysel života</p>

Pravek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť na príkladoch skúsenosti zdieľania života človeka s Bohom, ✓ popísať: dôvera v Boha, čistota, poctivosť, ✓ ilustrovať na príkladoch fakt Božej prozreteľnosti, ✓ vymenovať hlavné body biblického praveku. 	<p>dôvera človeka dejiny biblického praveku zodpovednosť v medziľudských vzťahoch Božia prozreteľnosť</p>

Spoločnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ obhájiť dôstojnosť ľudského života počnúc počatím, ✓ definovať výklad Dekalógu. 	<p>exodus Boží zákon Dekalóg spoločnosť (kmene Izraela)</p>

Sudcovia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať na základe biblických príbehov poslanie národov, ✓ uviesť dôslednosť a rozhodnosť sudcov, ✓ definovať kritériá spolupatričnosti národa. 	<p>národná identita tolerancia jednotlivca i kolektívu Boh vládne na národmi (teokracia) láska k vlasti</p>

Doba kráľovstva

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ uviesť príbehy piatich významných kráľov Izraela,✓ ilustrovať na príkladoch osud vyvolaného ľudu v dobe kráľovstva,✓ popísať možnú analógiu medzi biblickými kráľmi, kráľmi svetových dejín a súčasnými politickými dianiami,✓ obhájiť fakt, že náprava od odchýlok je možná jedine s navrátením sa k prameňu.	vznik a význam kráľovstva Bohom určené kompetencia agregačné body medzi mocou a zodpovednosťou Božia buzola, svedomie

Zajatie a návrat

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ ovládať odkazy Boha dané skrz prorokov,✓ objasniť Božiu prozreteľnosť aj v utrpení a hĺbkách ľudského života,✓ uviesť skutočnosť, že udalosti dejín vyvolaného národa a osobné životné príbehy človeka sú formujúcimi nástrojmi v Božích rukách.	poslanie a význam prorokov príčiny a dôsledky zajatia obnova národa návrat do vlasti

Posolstvo kníh múdrosti v SZ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ aplikovať biblické žalmy v jeho súkromnom modlitebnom živote,✓ ilustrovať lásku ako dar Boží pomocou Veľpiesne,✓ definovať otázku utrpenia v ľudskom živote.	posolstvo a význam knihy žalmov zdravá múdrosť je boží dar čistota a pravá, úprimná láska odpoveď Biblie na utrpenie

Nová Zmluva

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ uviesť príbehy významných osôb doby,✓ ilustrovať na príkladoch osud NZ hrdinov,✓ zostaviť charakteristiku NZ hrdinov,✓ popísať situácie a okolnosti, v ktorých vznikli Ježišove kázania a výroky,✓ ovládať Blahoslavenstvá,✓ uviesť celistvý obraz Ježišovho učenia,✓ poznať súvislosti praxis pietatis.	Synoptici Ján Krstiteľ Pán Ježiš Kristus Stretnutie Jána Krstiteľa a Ježiša Pokušenie Ježiša Ježiš a Jeho učeníci Ježiš v Nazarete kázanie Pána Ježiša výroky Blahoslavenstvá Ježiš a zákony význam modlitby význam pôstu obavy

Boh Syn

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ ovládať Ježišove podobenstvá,✓ dramatizovať jednotlivé NZ príbehy,✓ uviesť celistvý obraz o tom, že Ježiš je pravý Boh i pravý človek.	milosrdenstvo Ježiš uzdravuje Božia moc Evanjelium podľa Jána

Boh Duch Svätý

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ objasniť na základe Biblických textov význam a osobu Ducha Svätého,✓ spracovať texty do scenára scénky,✓ uviesť príbehy, dbajúc na význam viery a dôsledný život vystupujúcich osôb.	Turíce martýrstvo Štefana charizmy Šavol misijné cesty apoštola Pavla zajatie v Ríme

Cirkev

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ uviesť významné vieroučné tézy v kontexte listov ap. Pavla,✓ popísať charakteristické črty jednotlivých listov ap. Pavla,✓ obhájiť základné teologické aspekty: Kristológiu a Ecclesiológiu,✓ ilustrovať na príkladoch sporné otázky v prvotnej Cirkvi.	Listy apoštola Pavla List Rimanom List 1. až 2. Korint'anom List Galaťanom List Efezanom List Filipanom List Kološanom List Tesalančom List 1-2. Timoteovi List Filemonovi List Hebrejom

Cirkevné dejiny – Prvocirkev

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ uviesť životopis významných osôb (Ignác Antiochijský, Polycarpus),✓ objasniť dôslednosť a rozhodnosť prvých kresťanov,✓ popísať situácie, v ktorých prvocirkev žila,✓ vysvetliť stručne teológiu starocirkvi (Deň Pána, krst, Eucharistia, Svätá Trojica),✓ obhájiť základné fundamentálne kresťanské učenie (Katechizmus Ireneia).	prvokresťania prenasledovanie kresťanov kresťanstvo ako štátne náboženstvo starocirkevná teológia odlišný vývoj Západu a Výchovu martýrium

Stredovek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ popísať na základe historických faktov ľudskú slabosť i ľudské činnosti,✓ uviesť životopis významných osôb tejto doby,✓ objasniť na vybraných príkladoch ľudskú a Božiu stránku dejín,✓ predložiť projekt zo svojho zvoleného obdobia stredoveku.	vzťah štátu a Cirkvi inkvizícia kacírstvo pápežstvo predreformačné hnutia vývoj Cirkvi v 11. - 13. stor. v Európe

Reformácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ ovládať súvislosti vývoja a nápravy Cirkvi danej doby,✓ uviesť celistvý obraz reforiem jednotlivých prúdov reformácie,✓ objasniť hlavné učenia reformácie: Luther, Zwingli, Calvin.	humanizmus reformácia Lutherská reformácia Ulrich Zwingli Ján Calvin hlavné učenia reformácie bočné prúdy reformácie protireformácia reformácia na území Európy

Doba osvietenstva

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ postihnúť súvislosti danej doby,✓ charakterizovať hlavné teologické prúdy tejto doby,✓ ilustrovať na vybraných kapitolách život protestantských cirkví.	protestantská ortodoxia pietizmus protestantizmus v Európe v 17. - 18. stor. protestantská teológia v 17. - 19. stor.

Dejiny reformovanej cirkvi v 19 – 20. storočí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak vie/dokáže <ul style="list-style-type: none">✓ poznať súvislosť medzi svetovými dejinami a cirkevnými dejinami doby,✓ ovládať kardinálne agregáčne body kresťanskej dogmatiky: rímsko-katolíckej, evanjelickej cirkvi a. v. a reformovanej kresťanskej Cirkvi,✓ uviesť životopis významných cirkevných osôb doby (Barth, Bultmann, Tillich, Moltmann, Bonhoeffer),✓ obhájiť (apológia) Ježišove učenie v škále pestrofarebných učení dnešného veku.	protestantská teológia v 20. storočí I. svetová vojna medzivojnové obdobie II. svetová vojna socializmus diktatúra demokracia ekumenizmus kresťanské denominácie a sekty svetové náboženstvá

Etika Reformovanej kresťanskej cirkvi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládať Dekalóg a jeho praktickú aplikáciu, ✓ objasniť na príkladoch podstatu hriechu a jeho následky, ✓ obhájiť kľúčové tézy reformovanej kresťanskej etiky, ✓ uviesť komplexný obraz názoru reformovaného kresťana na politiku a ekológiu, ✓ ilustrovať na príkladoch možné formy riešení aktuálnych otázok politiky a ekológie, ✓ obhájiť Boží plán i úmysel s človekom, ✓ ozrejmiť názory reformovanej kresťanskej cirkvi na aktuálne otázky rodičovstva, manželstva, ✓ predostrieť problematiku bioetiky. 	<p>morálne rozhodnutie kresťanská etika kresťanská antropológia zákon svedomie sloboda hamartológia postoj Cirkvi k najdôležitejším problémom súčasnej politiky a ekológie manželstvo a rodičovstvo bioetika interrupcia umelé oplodnenie transplantácia eutanázia suicídium genetické inžinierstvo klonovanie</p>

Dogmatika Reformovanej kresťanskej cirkvi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť celistvý obraz reformovanej kresťanskej dogmatiky, ✓ obhájiť na základe Svätého Písma tézy Apoštolského, Nicea – Konštantinopolského, Carihradského a ďalších ekumenických vierovyznaní, ✓ popísať význam a miesto dogmatiky v živote cirkvi, ✓ vysvetliť učenie cirkvi o sviatostiach. 	<p>Solus Christus Sola gratia Sola fide Sola scriptura vierovyznanie Svätá Trojica Boh Otec Boh Syn Boh Duch Svätý Cirkev Sviatosti mystérium</p>